

– En kraftig reduksjon i kraftforbruket kan føre til problem med å bruke opp det kornet Norge produserer, poengterer han også.

I kraftføret norske melkekyr spiser, er det i gjennomsnitt 63 prosent norskproduserte råvarer.

«Jeg er bekymret for dem som har bygd ut, dersom man skulle endre virkemidlene»

Leidulf Nordang, FK Førutvikling

– Mer bærekraftig

Også Odd Magne Harstad regner med at betydelig økt grovfôrbruk kan føre til at ytelsen går ned.

– Det har sikkert sine negative sider, for det betyr at vi må ha flere dyr for å produsere en bestemt mengde melk. Det kan virke kostnadsdrivende i forbindelse med bygging. Men det er en totalvurdering. Fordelen er at man får plass til mye mer grovfôr i rasjonen, og kan redusere importen. For klimagassutslippet vil ikke redusert ytelse bety noe, om man tar med kjøttproduksjonen. Det man taper på melk, vinner man på kjøtt, sier NM-BU-professoren.

Svenn Arne Lie oppsummerer fordelene og ulempene med å følge etter Sveits, slik:

– Problemet på kort sikt er at det er en del bønder som har fått statlig støtte til en utbygging og et driftssystem som er basert på tilgangen på billig kraftfôr, og å dytte ut store volumer.

– Fordelen er at du ville fått opp selvforsyningsgraden og bruken av arealer i Norge. Du ville fått en mye mer bærekraftig produksjon, sier Svenn Arne Lie. ■

Hva kan vi lære av Sveits?

SVEITSISK JORDBRUKSPOLITIKK

Tekst: Linda Sunde

Torbjørn Tuft, forfatter av Agri-Analyse-rapport om Sveits:

Sveits er langt tydeligere på at jordbruket ikke berre skal produsere mat, men også levere fellesgoder. Dei har målretta tiltak for å sikre eit multifunksjonelt landbruk. Det sterke arealfokuset – at det er sjølve jordbruksarealet og korleis arealet vert drifta er satt i sentrum av politikken og for utbetaling av tilskot. Det inkluderer høg prioritet på miljøvennleg drift. Tankegangen om at god ressursforvaltning generelt skal ligge i botn for drifta kan ein lære av. For eksempel premieres bønder for å drive «grasbasert kjøtt- og mjølkeproduksjon» og ekstensiv plantedrift, slik at det vert reelle valmoglegheit for bønder økonomisk.

Caroline Berntsen, forfatter av AgriAnalyse-rapport om Sveits:

Den forankringen det multifunksjonelle jordbruket har i folket. I Sveits ble de jordbrukspolitiske målene grunnlovsfestet på midten av 90-tallet, og jordbrukspolitikken har de siste årene blitt designet deretter. Dette betyr en sterk prioritering av biologisk mangfold, god agronomi og et aktivt jordbruk med åpent kulturlandskap i fjellområdene, i tillegg til matproduksjon. I Sveits har de for eksempel krav om vekstskifte, balansert gjødsling og økosystemtjenester, noe jeg tror er svært positivt i et agronomisk perspektiv.

Lars Petter Bartnes, leder i Norges Bondelag:

Sveits tenker kreativt om virkemidler og har en

sterk politisk vilje til å støtte jordbruket i fjellområdet.

Grunnlovfesting av matsikkerhet er spennende og noe også norske politikere kunne kopiere.

Men på enkelte områder har Sveits gått for langt i ekstensive ringen av landbruket. Jordbruket er todelt, og bonden er blitt mer en landskapsforvalter enn matprodusent.

Merete Furuberg, leder i Norsk Bonde- og Småbrukarlag:

I Sveits er den generelle «politiske goodwillen» til jordbruket større enn i Norge, og jordbrukets mangesidige funksjoner verdsettes høyere. Derfor finansieres bondens mangesidige oppgaver sterkere. Det er større fokus på kvalitet framfor kvantitet. Lokale ressurser utnyttes på en god måte. La oss i Norge få større fokus på lignende som i Sveits: mangfold, nærhet, merverdi og kvalitet.

Ola Hedstein, adm. dir i Norsk Landbrukssamvirke:

Vi bør merkes oss at Sveits har utviklet politikk, virkemidler og næringsvirksomhet som tar utgangspunkt i de behov og muligheter Sveits har.

Poenget er ikke så mye hva som kan kopieres fra Sveits, men hvordan vi i Norge best mulig kan styrke verdiskapingen fra norske arealressurser.

Det virker også som Sveits legger vekt på at landbruket skal bidra til å underbygge andre næringsområder som turisme.

BJØRN GIMMING:

«Det er enkelt å forsikre traktoren. Men har du tenkt på deg selv?»

FOTO: MAGNUS KNUITSEN BJØRKE

Norges Bondelag og Landbruksforsikring AS har inngått en samarbeidsavtale og etablert Bondelagets Personforsikrings-kontor. Dette sikrer Bondelagets medlemmer enda bedre forsikringsavtaler og personlig rådgiving.

☎ 22 05 46 00 | bondelagsforsikring.no

